

Ordered Logistic Regression Workshop #3-GZLM

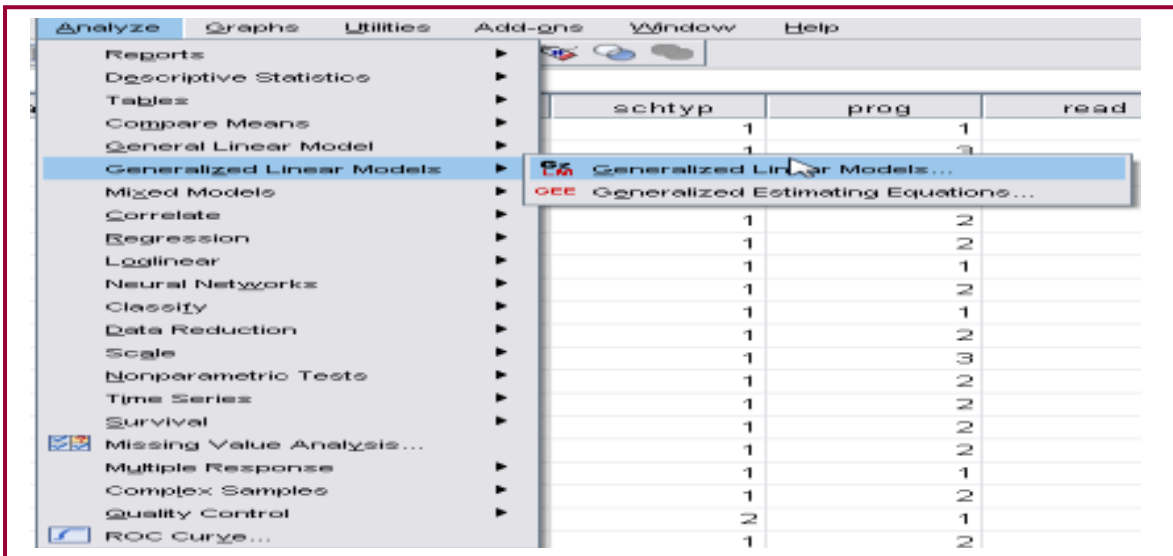
ตารางด้านล่างแสดงข้อมูลที่เราต้องการวิเคราะห์โดยใช้ Ordered logistic regression (OLOGIT) โดยตัวแปรตาม

คือ ses(social economic status) ส่วนตัวแปรอิสระประกอบด้วย female (0=male,1=female) science (คะแนนสาขา

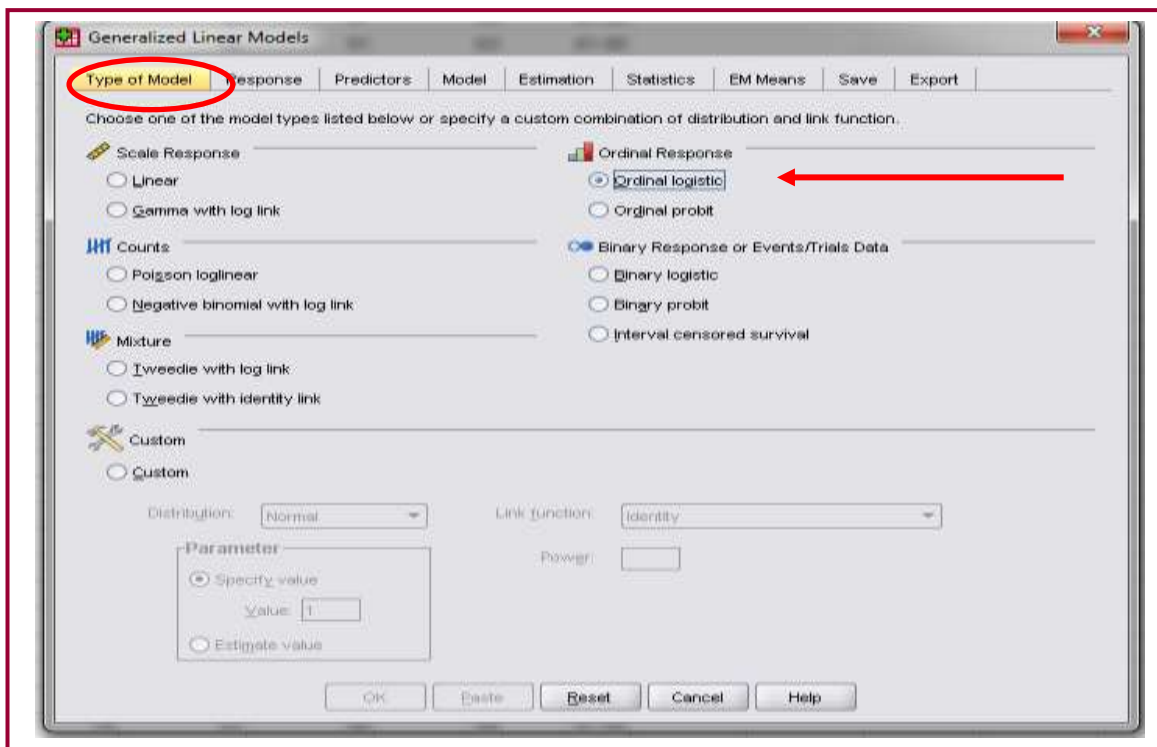
วิทยาศาสตร์) socst (คะแนนวิชาสังคม)

	id	female	race	ses	schtyp	prog	read	write	math	science	socst
1	70	0	4	1	1	1	57	52	41	47	57.00
2	121	1	4	2	1	3	68	59	53	63	61.00
3	85	0	4	3	1	1	44	33	54	58	31.00
4	141	0	4	3	1	3	63	44	47	53	56.00
5	172	0	4	2	1	2	47	52	57	53	61.00
6	113	0	4	2	1	2	44	52	51	63	61.00
7	50	0	3	2	1	1	50	59	42	53	61.00
8	11	0	1	2	1	2	34	46	45	39	36.00
9	84	0	4	2	1	1	63	57	54	58	51.00
10	48	0	3	2	1	2	57	55	52	50	51.00
11	75	0	4	2	1	3	60	46	51	53	61.00
12	60	0	4	2	1	2	57	65	51	63	61.00
13	95	0	4	3	1	2	73	60	71	61	71.00
14	104	0	4	3	1	2	54	63	57	55	46.00
15	38	0	3	1	1	2	45	57	50	31	56.00
16	115	0	4	1	1	1	42	49	43	50	56.00
17	76	0	4	3	1	2	47	52	51	50	56.00
18	195	0	4	2	2	1	57	57	60	58	56.00
19	114	0	4	3	1	2	68	65	62	55	61.00
20	85	0	4	2	1	1	55	39	57	53	46.00
21	167	0	4	2	1	1	63	49	35	66	41.00
22	143	0	4	2	1	3	63	63	75	72	66.00
23	41	0	3	2	1	2	50	40	45	55	56.00
24	20	0	1	3	1	2	60	52	57	61	61.00
25	12	0	1	2	1	3	37	44	45	39	46.00
26	53	0	3	2	1	3	34	37	46	39	31.00
27	154	0	4	3	1	2	65	65	66	61	66.00
28	178	0	4	2	2	3	47	57	57	58	46.00
29	196	0	4	3	2	2	44	38	49	39	46.00
30	29	0	2	1	1	1	52	44	49	55	41.00
31	126	0	4	2	1	1	42	31	57	47	51.00
32	103	0	4	3	1	2	76	52	64	64	61.00
33	192	0	4	3	2	2	65	67	63	66	71.00
34	150	0	4	2	1	3	42	41	57	72	31.00
35	199	0	4	3	2	2	52	59	50	61	61.00
36	144	0	4	3	1	1	60	65	58	61	66.00
37	200	0	4	2	2	2	68	54	75	66	66.00
38	80	0	4	3	1	2	65	62	68	66	66.00

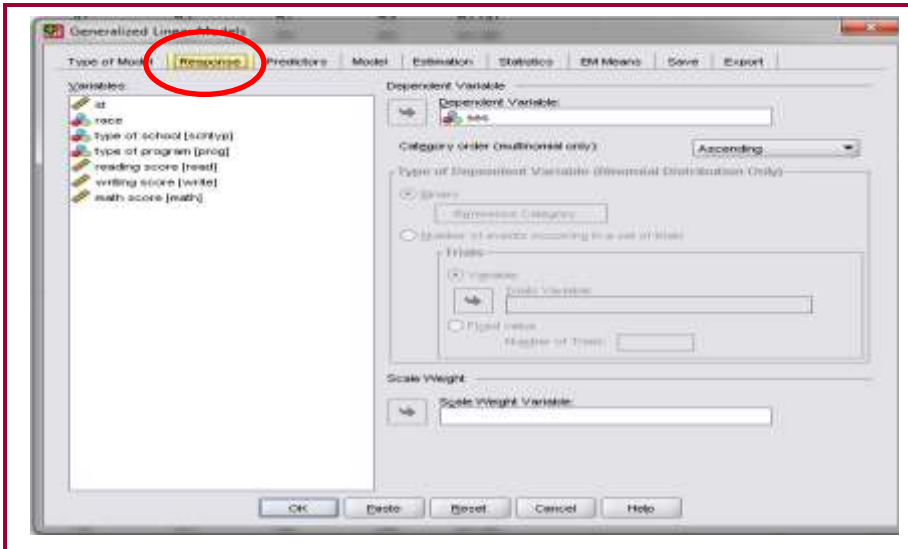
- คลิก Analyze>Generalized Linear Models> Generalized Linear Models ดังแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

จะปรากฏแสดงให้เห็น submenu Generalized Linear Models ในส่วนของ Type of Model ให้คลิกเลือก Ordinal logistic แสดงได้ดังภาพด้านล่าง

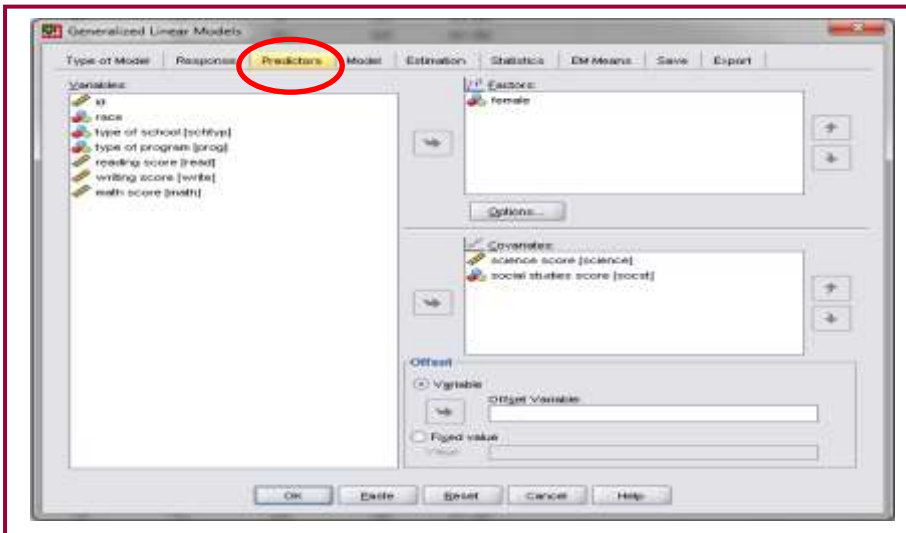

- คลิกที่แถบ Response ของ submenu เพื่อระบุชื่อของตัวแปรตาม (ในที่นี้ ses)

•คลิกเลือก ses ให้ไปอยู่ในช่อง
Dependent Variable

•คลิกที่แถบ Predictors เพื่อเลือกตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรนามบัญญัติ และตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่อง

•คลิกเลือก female ให้ไปอยู่ในช่อง Factors และคลิกเลือก science และ socst ให้ไปอยู่ในช่อง Covariates

•คลิกที่แถบ Model เพื่อระบุตัวแปรอิสระที่ต้องการศึกษาว่ามีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่

•คลิกเลือกตัวแปรที่เป็นนามบัญญัติและตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่องในช่อง Factors and Covariates ด้านซ้าย ให้ไปอยู่ในช่อง Model ด้านขวามือ

- คลิกที่แถบ Statistics เพื่อให้แสดงผลที่ต้องการศึกษา

ในช่อง Chi Square Statistics ให้เลือก Likelihood ratio
 ในส่วน Print เลือก Case processing summary , Descriptive statistics, Model information , Goodness of fit statistics , Model summary statistics และ Parameter estimates

- คลิก OK

Computer output ที่ได้มีแสดงตามลำดับดังต่อไปนี้

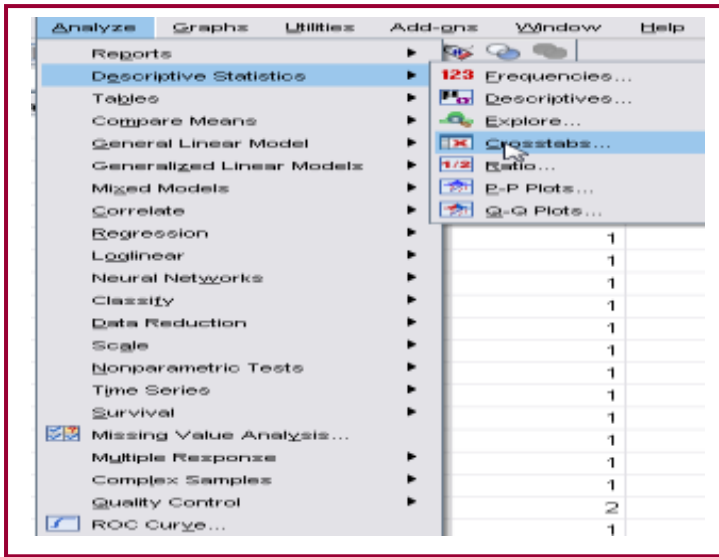
	N	Percent
Included	200	100.0%
Excluded	0	.0%
Total	200	100.0%

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เท่ากับ 200

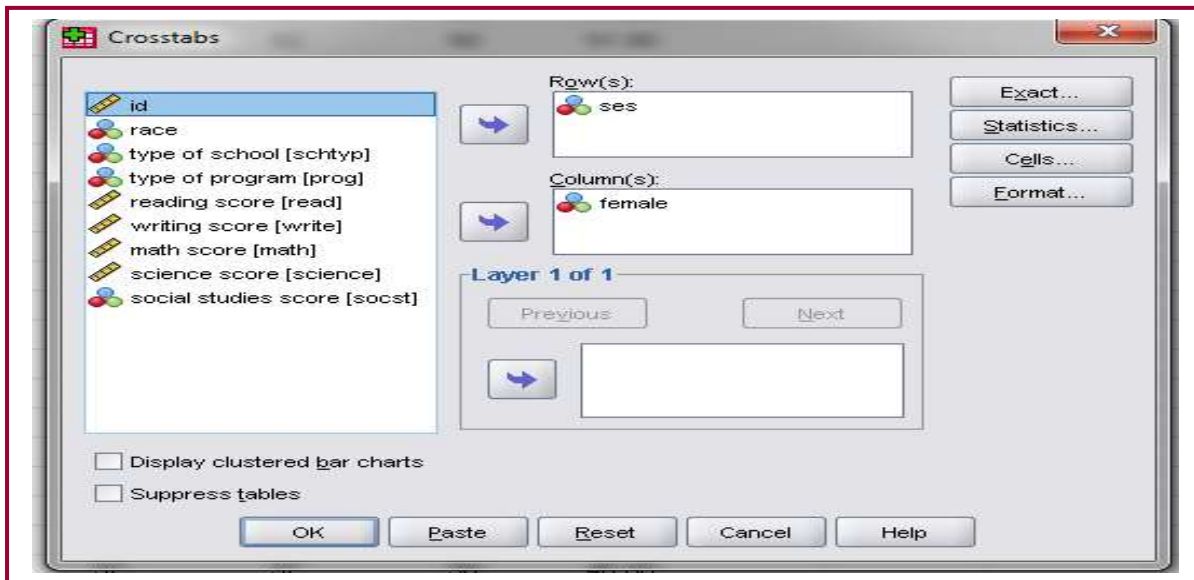
			N	Percent
Dependent Variable	ses	low	47	23.5%
		middle	95	47.5%
		high	58	29.0%
		Total	200	100.0%
Factor	female	male	91	45.5%
		female	109	54.5%
		Total	200	100.0%

ตารางด้านซ้ายแสดงให้เห็นค่าความถี่ของตัวแปรตามและตัวแปรที่เป็น factor อย่างไรก็ตามนี่ไม่ใช่ factor space ที่จะใช้ตรวจสอบว่าแต่ละ cell มีค่าความถี่เพียงพอหรือไม่ หากไม่เพียงพอ เราจะไม่สามารถเชื่อมั่นในผลที่ได้จาก goodness of fit test

- คลิก Analyze>Descriptive Statistics>Crosstabs

- Crosstabs submenu จะปรากฏขึ้น คลิกตัวแปรตามให้ไปอยู่ในช่อง Row คลิกตัวแปรที่เป็น factor (ในที่นี้ female) ให้ไปอยู่ในช่อง column

- คลิก OK เพื่อดูการแจกแจงความถี่ในแต่ละ cell

ses * female Crosstabulation

Count		female		Total
		male	female	
ses	low	15	32	47
	middle	47	48	95
	high	29	29	58
Total		91	109	200

ตารางด้านซ้ายแสดงให้เห็นการกระจายของค่าความถี่ใน factor space ในที่นี้แต่ละ cell มีความถี่ที่ไม่ต่ำกว่า 5 ดังนั้นปัญหาความกังวลเรื่อง adequacy of cell size จะหมดไป

Continuous Variable Information

		N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Covariate	science score	200	26	74	51.85	9.901
	social studies score	200	26.00	71.00	52.4050	10.73579

ตารางด้านซ้ายแสดงให้เห็นค่าสถิติของ covariates

Goodness of Fit^a

	Value	df	Value/df
Deviance	289.148	281	1.029
Scaled Deviance	289.148	281	
Pearson Chi-Square	290.757	281	1.035
Scaled Pearson Chi-Square	290.757	281	
Log Likelihood ^b	-194.802		
Akaike's Information Criterion (AIC)	399.605		
Finite Sample Corrected AIC (AICC)	399.914		
Bayesian Information Criterion (BIC)	416.096		
Consistent AIC (CAIC)	421.096		

Dependent Variable: ses

Model: (Threshold), female, science, socst

a. The full log likelihood function is displayed and used in computing information criteria.

b. Information criteria are in small-is-better form.

คำอธิบาย : ตารางด้านบนแสดงให้เห็น Goodness of fit table ในที่นี้สถิติที่เกี่ยวข้องมีสองตัวคือ

- 1) ratio ของ deviance กับ degree of freedom ควรมีค่าใกล้เคียง 1 สำหรับ model ที่ fit
- 2) ratio ของ Pearson Chi-square กับ degree of freedom ควรมีค่าใกล้เคียง 1 สำหรับ model ที่ fit

หากสูงกว่าแสดงว่า model ที่ใช้ไม่ถูกต้อง (miss-specified) หรือมีค่าที่อยู่นอกกลุ่ม (outliers)

ในที่นี้ ratios ทั้งสองมีค่าใกล้เคียง 1 แสดงให้เห็นว่าการวิเคราะห์เหมาะสม

Omnibus Test^a

Likelihood Ratio Chi-Square	df	Sig.
31.580	3	.000

Dependent Variable: ses
Model: (Threshold), female, science, socst

a. Compares the fitted model against the thresholds-only model.

Omnibus test แสดงให้เห็นว่า full model โดยใช้ intercept และตัวแปรให้ผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจาก intercept-only หรือ null model

Tests of Model Effects

Source	Type III		
	Likelihood Ratio Chi-Square	df	Sig.
female	2.998	1	.083
science	3.308	1	.069
socst	12.696	1	.000

Dependent Variable: ses
Model: (Threshold), female, science, socst

Test of model effects แสดงให้เห็นว่าเพศและคะแนนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม แต่คะแนนวิชาสังคม (socst) มีผลอย่างมีนัยสำคัญ

Parameter Estimates

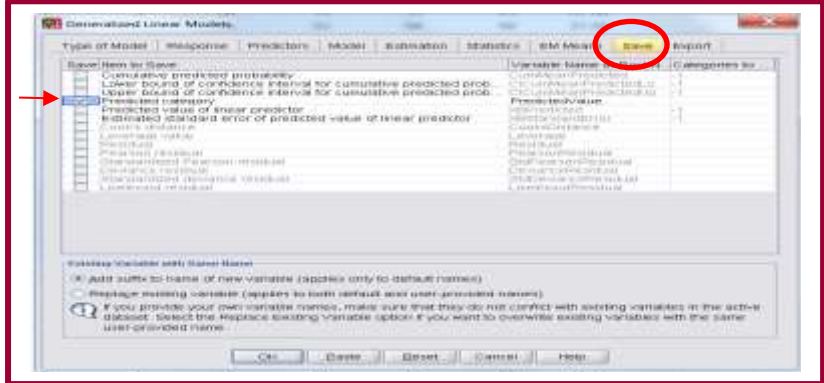
Parameter	B	Std. Error	95% Wald Confidence Interval		Hypothesis Test		
			Lower	Upper	Wald Chi-Square	df	Sig.
Threshold [ses=1]	3.237	.8571	1.557	4.917	14.264	1	.000
[ses=2]	5.588	.9250	3.775	7.401	36.492	1	.000
[female=0]	.482	.2797	-.066	1.031	2.975	1	.085
[female=1]	0 ^a						
science	.030	.0166	-.002	.063	3.276	1	.070
socst	.053	.0153	.023	.083	12.128	1	.000
(Scale)	1 ^b						

Dependent Variable: ses
Model: (Threshold), female, science, socst

a. Set to zero because this parameter is redundant.
b. Fixed at the displayed value.

Parameter Estimates แสดงให้เห็นผลของการใช้ Generalized Linear Models ในการแก้ปัญหา Ordered Logistic Regression จะสังเกตเห็นว่า ค่าสถิติที่ได้มีความใกล้เคียงกับผลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้ drop-down menu (Statistics Talks# 34) หรือ PLUM syntax command (Statistics Talks# 35)

๑) คลิกเลือก SAVE ใน submenu และระบุ Predicted category

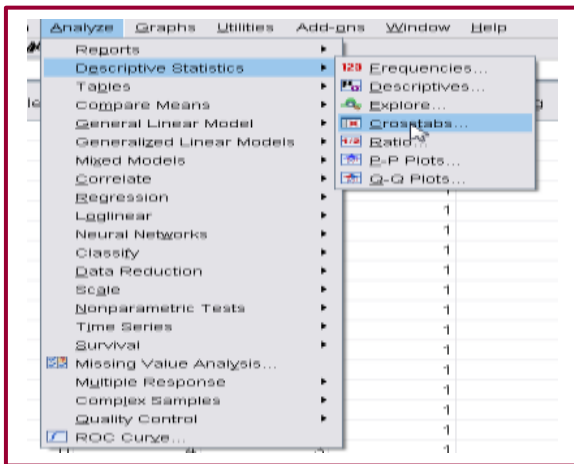

ตาราง data view จะมีข้อมูลเพิ่มขึ้นหนึ่ง column แสดง predicted value ดังภาพต่อไปนี้

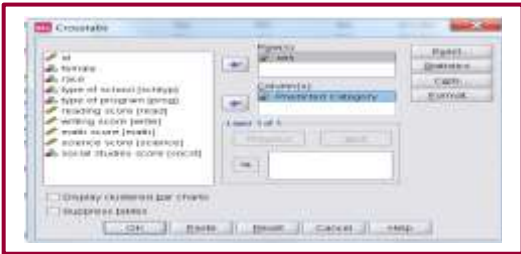
Ses ที่ได้จากการพยากรณ์

	id	female	race	ses	schtyp	prog	read	writ	math	science	socst	Predicted
1	73	0	4	1	1	1	57	52	61	47	57.00	2
2	121	1	4	2	1	3	65	59	53	63	61.00	2
3	86	0	4	3	1	1	44	33	54	58	31.00	2
4	141	0	4	1	1	3	63	44	47	53	50.00	2
5	172	0	4	2	1	2	47	52	57	53	61.00	2
6	113	0	4	2	1	2	44	52	51	63	61.00	3
7	50	0	3	2	1	1	50	58	42	53	61.00	2
8	11	0	1	2	1	2	34	46	45	39	36.00	2
9	84	0	4	2	1	1	63	57	54	59	51.00	2
10	46	0	3	2	1	2	57	56	52	50	51.00	2
11	75	0	4	2	1	3	60	46	51	53	61.00	2
12	60	0	4	2	1	3	57	65	51	63	61.00	3
13	95	0	4	3	1	2	73	60	71	61	71.00	3
14	104	0	4	3	1	2	54	60	57	55	46.00	2
15	38	0	3	1	1	2	45	57	50	31	56.00	2
16	115	0	4	1	1	1	42	49	43	50	50.00	2
17	76	0	4	1	1	2	47	52	51	50	50.00	2
18	125	0	4	2	2	1	57	57	60	58	56.00	2
19	114	0	4	3	1	2	68	66	62	55	61.00	3
20	85	0	4	2	1	1	55	38	57	53	40.00	2
21	167	0	4	2	1	1	63	48	35	66	41.00	2
22	143	0	4	2	1	3	63	63	75	72	66.00	3
23	41	0	3	2	1	2	50	48	45	55	56.00	2
24	30	0	1	3	1	2	60	52	57	61	61.00	3
25	12	0	1	2	1	3	57	44	45	39	46.00	2
26	53	0	5	2	1	3	54	37	46	39	31.00	1
27	154	0	4	3	1	2	65	66	66	61	66.00	3
28	178	0	4	2	2	3	47	57	57	58	46.00	2
29	196	0	4	3	2	2	44	38	49	39	46.00	2
30	29	0	2	1	1	1	52	44	49	55	41.00	2

● คลิก Analyze>Descriptives>Crosstabs ตามภาพด้านล่าง

Submenu crosstabs จะปรากฏขึ้น ให้คลิก ses ไปอยู่ในช่อง row และ predicted category ไปอยู่ในช่อง column คลิก OK

ภาพถัดไปแสดงตารางไขว้ (cross tabulation)

Count		Predicted Category Value			Total
		low	middle	high	
ses	low	11	35	1	47
	middle	8	74	13	95
	high	1	39	18	58
Total		20	148	32	200

ความถูกต้องในการพยากรณ์
 $= (11+74+18) \times 100 / 200$
 $= 51.5\%$

จะเห็นได้ว่า ผลของการพยากรณ์ไม่แตกต่างไปจากผลที่ได้ตาม drop-down menu (Statistics Talks#34) และ

PLUM syntax command (Statistics Talks#35)

Contribution this issue : ดร. ดนัย ปัตตพงษ์

อยากเรียนรู้การนำสถิติข้างต้นนี้ไปใช้ในการวิจัยระดับสารนิพนธ์ (independent study)
วิทยานิพนธ์ (thesis) ดุษฎีนิพนธ์(dissertation) ปรึกษาได้ที่ dpattaphongse@gmail.com

- * ผู้แต่ง MBA's Made Easy (160+ issues) เอกสารวิชาการด้านศาสตร์การบริหารธุรกิจที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถยืนหยัดและอยู่รอดได้ในภาวะที่โลกเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- * ผู้พัฒนา FINALYSIS... a dedicated software สำหรับให้บริการนักธุรกิจที่ต้องการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (บ้านจัดสรร/จัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม/อาคารชุด/อาคารสำนักงานให้เช่า) โรงแรม โรงพยาบาลเอกชน ห้างสรรพสินค้า โรงงานน้ำตาล โรงงานกระดาษ โรงไฟฟ้าชีวมวล ฯลฯ ได้เห็นตัวเลขก่อนโครงการเกิด หลีกเลี่ยงความผิดพลาดเป็นร้อยเป็นพันล้านหากเกิดการลงทุนจริง(กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)
- * ผู้แต่งหนังสือ"การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินและการจัดวงเงินเครดิตของโครงการลงทุน"ประกอบด้วยตัวอย่างของธุรกิจจริงที่ไม่เปิดเผยชื่อนับ 100 บริษัท ครอบคลุมอุตสาหกรรม 24 อุตสาหกรรม
- * Co-developer ซอฟต์แวร์ en@gex@cel® สำหรับใช้ทดสอบ/เรียนรู้ศัพท์(ประกอบด้วยแบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 90 บทครอบคลุมศัพท์ระดับ SAT/IELTS/TOEFL กว่า 12,000 คำ) และไวยากรณ์อังกฤษ (ประกอบด้วยแบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 160 บทหรือกว่า 10,000 ข้อครอบคลุมเนื้อหาระดับอุดมศึกษาและTOEFL) มาพร้อมกับไฟล์เสียง/ไฟล์ข้อมูล/ ฯลฯ อีกมาก(กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)